

PŘÍKLAD DOBRÉ PRAXE V DOUČOVÁNÍ

Autor: Tereza Křížová

Název aktivity: Gramatický detektiv se Spider-Manem v Praze

Cílová skupina: Žáci 1. i 2. stupně ZŠ s překážkami v učení (SPU, oslabená pozornost, cizinci)

Zaměření: Český jazyk (skloňování, koncovky podstatných jmen, shoda přísudku s podmětem) a čtenářská gramatika.

1. Metodický manuál pro využití aktivity

Tradiční doplňovací cvičení v učebnicích často žáky s překážkami v učení demotivují. Tato aktivita mění roli žáka z „zkoušeného“ na „detektiva“, který má za úkol pomoci superhrdinovi a najít chyby, které v textu napáchal padouch. Tím se odbourává strach z chybování.

Příprava před doučováním: Učitel/doučující vybere téma, které žáka baví (v tomto případě Spider-Man), a napíše krátký, poutavý příběh zasazený do známého prostředí (např. Praha). Do textu záměrně zakomponuje cílené gramatické chyby (např. 10–15 chyb v koncovkách podstatných jmen).

Potřebné materiály: Vytisknutý pracovní list s příběhem, barevné fixy/zvýrazňovače na podtrhávání chyb.

2. Průběh realizace při doučování (Krok za krokem)

1. Motivace a první čtení: Žák si nejprve přečte příběh o Spider-Manovi sám nebo společně s doučujícím. Cílem je navnímat děj a pobavit se obsahem.
2. Detektivní práce (Gramatická část): Žák dostane instrukci: „V textu se ukrývá přesně 10 chyb v koncovkách, které tam nastražil Mysterio. Dokážeš je jako detektiv najít?“ Žák chyby barevně podtrhává a nad ně píše správné tvary.
3. Práce s nápovědou (Podpora): Pokud žák váhá, doučující nepoví výsledek, ale odkáže ho na vizuální pomůcku – např. tabulku s pádovými otázkami nebo maketu cihlové zdi s přihrádkami na jednotlivé pády. Žák si tak správný tvar (např. vystoupil z letadlem \ z letadla) odvodí sám pomocí otázky z koho/čeho.
4. Ověření porozumění textu: Na konci listu žák odpovídá celou větou na kontrolní otázky k příběhu (např. „O co se pokoušel padouch Mysterio?“), čímž se rozvíjí čtenářská gramotnost.

3. Reflexe činnosti a osobní zkušenost

Co se osvědčilo: Propojení gramatiky s popkulturou mělo okamžitý efekt. Žák, který běžně odmítal psát, byl motivován text dočíst a chyby najít, protože chtěl „splnit misi“. Role detektiva mu dodala pocit kompetence a kontroly.

Tip pro kolegy: Aktivitu lze snadno modifikovat. Pokud žák miluje Minecraft, Pokémony nebo fotbal, stačí kostru příběhu změnit podle jeho zájmu. Stejný princip „hledání chyb“ výborně funguje i v matematice (hledání chyb v chybně vypočítaných příkladech na převody jednotek).

Závěrečné ověření: Reflexi znalostí doporučuji zakončit krátkým interaktivním online kvízem (např. na portálu Škola s nadhledem), kde si žák vyzkouší podobné jevy v digitální formě, což slouží jako skvělá tečka na závěr lekce.

PRACOVNÍ LIST: Spider-Man v Praze

Úkol 1: Gramatický detektiv

V následujícím příběhu najdi 10 chyb ve skloňování (špatné koncovky pádů).

Chyby podtrhni a vedle nebo nad ně napiš správný tvar.

Peter Parker se jednoho dne rozhodl, že si odpočine od New Yorku a poletí na výlet do Prahy. Když vystoupil z letadlem, hned ho zaujala krása české metropoli. Ubytoval se v malém hotelu poblíž Karlova mostu.

Večer se Peter převlékl do svého kostýmu a vyrazil nad střechy městě. Najednou ale uviděl něco podezřelého. Na vrcholu staroměstské radnici se krčil záhadný stín. Byl to padouch Mysterio, který se pokoušel ukrást vzácný orloj.

Spider-Man vystřelil pavučinu ze své rukou a zhoupal se k nepřitelem. Mysterio vytvořil iluzi obřího draci, který plival oheň na lidi pod věží. Peter se ale nenechal zastrašit. Díky svému pavoučímu smyslu poznal, že drak není skutečný. Skočil přímo na Mysteriem a srazil ho k zemi.

Lidé na náměstí začali tleskat statečnému hrdinovi. Peter jim zamával, vystřelil další pavučinu k blízké budov a zmizel v temné noci. Druhý den ráno si v novinách přečetl, že Praze má nového ochránce.

Úkol 2: Čtení s porozuměním

Odpověz na otázky celou větou:

1. Proč Peter Parker přicestoval do České republiky?
2. U které památky se Peter v Praze ubytoval?
3. O co se pokoušel padouch Mysterio na Staroměstském náměstí?
4. Jakou schopnost Peter využil k tomu, aby prohlédl Mysteriův trik?
5. Kde se druhý den objevila zpráva o novém ochránci Prahy?